

PILOT BIJ TIEN WATERSCHAPPEN POSITIEF ONTVANGEN

Benchmark waterbeheer dient ter lering en verbetering

Geen uitkomsten als 'de beste' en 'de slechtste', maar: leren en verbeteren. In de pilot bedrijfsvergelijking Waterbeheer, uitgevoerd onder tien waterschappen, is nu eens niemand uitgeroepen tot het beste jongetje van de klas. Wel is met belangstelling gekeken naar verschillen in aanpak en welke daarvan leiden tot betere prestaties en meer efficiency. De resultaten van de pilot zijn op 13 oktober gepresenteerd tijdens de Studiedag bedrijfsvergelijking van de Unie van Waterschappen. De waterschappen hebben enthousiast gereageerd op deze benchmark nieuwe stijl.

Het doel van de pilot was het ontwikkelen van een methodiek aan de hand waarvan de waterschappen op het gebied van waterbeheer onderling vergeleken kunnen worden. De vergelijking moet op haar beurt als basis kunnen dienen voor verbeteringen. De inmiddels welbekende bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer is al tweemaal, met succes, gehouden. Eerdere pogingen om ook op het gebied van waterbeheer tot een bedrijfsvergelijking te komen, strandden steeds op de verschillen op dat gebied tussen de waterschappen. Deze pilot, een initiatief van Waterschap Regge en Dinkel, waaraan verder de waterschappen Brabantse Delta, Rijn en IJssel, Stichtse Rijnlanden, Vallei & Eem, Groot-Salland, Velt en Vecht, Reest en Wieden, Aa en Maas en De Dommel meewerkten, verliep volgens projectleider Jan Lenderink wel succesvol, omdat bij deze pilot werd gekeken naar zaken die vergelijkbaar waren. "We moesten het kijken naar wat ons scheidt loslaten en zoeken naar datgene wat ons bindt. Toen bleek dat veel meer mogelijkheden tot vergelijking bestaan dan we aanvankelijk dachten." Voor de pilot werden vijf beheerzaken geselecteerd die voor vergelijking in aanmerking kwamen: onderhoud van de waterlopen (vooral het maaien), vergunningen en keurontheffingen, legger waterlopen en kunstwerken, monitoring van de waterkwaliteit én thema- en gebiedsgerichte plannen. Per onderwerp werd vergeleken op verschillende aspecten, zoals het proces, de financiën, het milieu, innovatie en klanten. "We hebben vanuit deze beheerzaken gekeken naar welke leergebieden te onderscheiden waren en van daaruit welke werkwijzen bestaan om ten slotte de resultaten van de methoden met

elkaar te vergelijken. Welke is beter, efficiënter of goedkoper?"

Zo bleek bijvoorbeeld uit de vergelijking van het onderhoud van de waterlopen dat er geen aanwijzingen zijn dat schaalvoordelen optreden bij waterschappen die meer waterlopen in beheer hebben dan andere. Ook werd duidelijk dat het voor de beheer- en toezichtskosten niet uitmaakt of het maaiwerk wordt uitbesteed of zelf wordt gedaan. Wel levert eigen maaiwerk minder problemen op. Bij de bevindingen qua vergunningen en keurontheffingen kwam naar voren dat vooroverleg bij en ondersteuning van vergunningaanvragen zinvol is: hierdoor worden meer complete aanvragen inge-

diend. En zelfs bij de legger waterlopen en kunstwerken werd ondanks de vele verschillen in werkwijzen een lichtpuntje gezien. "Het ontwikkelen van een standaard werkwijze voor dit product voor alle waterschappen is het verkennen waard, omdat nu veel waterschappen 'het wiel aan het uitvinden zijn'", aldus de conclusie in de brochure die naar aanleiding van de bedrijfsvergelijking is uitgegeven. Dat de bedrijfsvergelijking gericht was op leren en verbeteren bleek ook uit de functie van de kengetallen die aan de resultaten zijn verbonden; die zijn niet ter identificatie, maar ter verificatie.

"Natuurlijk is deze bedrijfsvergelijking nog niet helemaal vrij van kinderziektes", aldus Lenderink. "De pilot is vrij snel uitgevoerd, binnen een half jaar nadat de methodiek ontwikkeld was. Bij sommige resultaten kun je wat vraagtekens zetten. Maar uit de reacties blijkt dat het prima is dat de vergelijking er ligt. Ik krijg te horen dat het enorm prikkelt om te zien hoe anderen het doen en dat te vergelijken met hoe jij het doet." Of het enthousiasme van de waterschappen standhoudt, zal blijken uit het vervolg op de pilot. Volgend jaar gaat de Unie van Waterschappen een landelijke bedrijfsvergelijking Waterbeheer houden. Deze zal ten opzichte van de pilot niet alleen worden uitgebreid qua aantal producten, maar ook naar alle waterschappen die willen participeren. "We zullen zien welke waterschappen er dan daadwerkelijk meedoen", aldus Lenderink. ■

Prins Willem-Alexander woonde op 3 november in Nijmegen de opening bij van de eerste Nederlands-Duitse masteropleiding voor waterbeheerders. De Engelstalige opleiding heet 'Transnational Water Management' en is een samenwerkingsproject van de Radboud Universiteit Nijmegen, de Universiteit Duisburg-Essen, de Euregio Rhein-Waal en verschillende waterbeheerorganisaties in het betreffende gebied. Doel is een nieuwe generatie watermanagers op te leiden met een nieuwe kijk op het waterbeheer die grensoverschrijdend kan werken. De drie belangrijkste uitgangspunten zijn: een ecosysteembenadering bij landgebruik en waterbeheer, een grotere betrokkenheid van lokale belanghebbenden bij het ontwerp en de realisatie van waterbeheermaatregelen én nieuwe financieringsmechanismen.